

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

پیل - ۱ صائی - ۱۲

ضیا کولہ آب

نسخہ نمبر ۱۰ فروشد

ادارہ خانہ سی

دبیر بکر

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبعہ سی

کلنرافیا : دبیر بکر

کوچوگہ مجموعہ

کوچوگہ مجموعہ

۱۲۴۰
۱۳۳۲-۲۳۸

آبونہ شرائطی

سنہ کی : ۵۰۰
آئی آئی : ۲۰۰
فروشد

ہفتہ ہر چہار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۲۷ ذی الحجہ سنہ ۳۴۰ بازار ایتسی ۲۱ آگستوس سنہ ۲۳۸

مصاحبہ :

مفکورہ نیک خارقہ لری

ای کی زمانہ درہ ، علمک ایضاح ایدہ مدیکی
حادثہ لری ، یا خود طبی قانونہ مخالف کورون
واقہ لریہ خارقہ = میراقلہ آدی ویر پایدی .
حتی علمہ خارقہ آرانہ ، بزوع اووشازاق
وار ظن اولونوردی : علمہ ایٹانانلر .

خارقہ لرنہ موجودیتہ ایٹانانلردی ، خارقہ لرنہ
واراقنہ ایٹانانلردہ علمہ قیمت ویر پایدی .
بوکوف ، خارقہ لرنہ علمک ، موضوع لری
سیرامنہ کچدی . خارقہ لرنہ مثبت برقا
پاپلمفہ باشلادی . دہک کہ علمہ خارقہ

آراسته می جوئی تو هم اولوندا اوردمازاق
 حالتی دوشرو دگلتش .
 خارقلر حقدله کی یا کلتش نفلنک ، منشای ،
 اونک یا کلتش تعریف ای دیلایدیر خارقلر ،
 مرهانی عامک ایضاح ایده مدیکی حادملر
 دکلدر ، بالکرمادی مشترک ایضاح ایده مدیکی
 حادملریدر . معنوی قوتلردن بحث ایدن
 بر منویات عامی ، خارقلریده ایضاح
 ایده بسیار . بوندن باشق ، خارقلر ، طبیی
 قوتلرک خارچنده جریان ایدن حادملریده
 دکلدر . زیرا ، طبیی قوتلرده مادی
 ومعنوی دبیله ایکی قسمه آریلیر . خارقلر ،
 معنوی حادملردن اولدینی ایچین مادی
 قوتلرک خارچنده ایلده بیله طبیی
 قوتلردن اولان معنوی قوتلرک خارچنده دکلدر .
 معنوی قوتلرک باشایجملری مفکوره لرله
 مشترک قیامت دوینولریدر معنوی عاملره کایچه ،
 بولرده اجتماعی عاملردر . اجتماعاتک جانلی
 برسر کیمی اولان تاریخنده مفکوره دن
 دوشمش خارقلرله صاییمز مثال وار .
 قومیلرده اوج بوز اس پارطه لیک بوز
 بیکلرجه ابرائیلین ، ملوب اتمسی مفکوره
 سایچنده دکلیدی ؟ ژان دارق آدی
 جاهلی برچوبان نیرنیک انکلیزلری فرانسز
 وطنلر قونعوب چیقارمسی اوزمان

فرانسزلرک روحنده اولانلر مفکوره سایه سنده
 دکلیدی ؟ اسکندرک ، آتیپک ، مزارک ،
 بو بوک فره درینک ، ناپولونک و بو بوک کده
 بولردن هیچ ده بری قالمایان اسلام و تورک
 قالمیلرک خارقلرلی ظفر لرینی ، بالکرمادی
 قوماندانلرک شخصی دهالرینه عطف اتمک
 دوشرو دکلدر . بولرک ترک اوردولرینک
 روحنده ، ترک ملتلرینک وجداننده
 اوله لن مفکوره آتشی ده حساب قاق
 لازمدر . ذاتا شخصی دهالرک حقیقی معنوی ده
 اوشخصارک روحنده اشتعال ایدن مفکوره دکلیدر ؟
 مفکوره سایه سنده درک ناپولونک
 چیزملری آلتنده تمذیل ایدیان آلمانی ،
 فیخته تک راق خطبه بیله اولانه رق دیر بلدی .
 مفکوره سایه سنده درک آلساس لورندن
 محروم ایدیلن فرانسه ، نهایت ، بویکی ولایتی
 تیری آله ، مرفق اولدی .
 مفکوره سایه سنده درک استقلال و وحدتی
 طلب ایتمش اولان ایتالیا ، لهستان ، چک
 اولو اوقیا ، بوغواسلاویا کی ملتلر بکیدن
 حیانه کلیمه ، وفق اولدیلر . مفکوره
 سایه سنده درک متارکدن سوکرا ، بوخون
 سلاحلری الدن آلتنرق بونان اوردونک
 نچه سنه نسایم ایدیلن آناداوار آله برحله
 ایله زنجیر لرینی فیردی وانکلزلردن مادی

ویشوی یاریدیلر کورن یونان اوردوسنک
 سمانی وعسکری چهره-سته اوچ خدای
 صیلا اندیردی .
 مفکوره نك بوسلیدیمز اجنای غارتلندن
 باشقه ، فردی خارقلری ده وار ، د رلیله
 استمدادی اولان بر آدام ، دلی اولقدن
 قورتاره جن بر واسطه وار میدرد ، هه مهور
 انکیز روحیا بجهسی ، مود-سهلی ، ی-والی
 صوردفندن ص-و کرا جوا بی د، ویرسور :
 ه او آدام بو کسک بر مفکوره به مالک اولورسه
 دلی اولقدن قورتلورده دیور . فی الحقیقه ،
 عضوی جنتلر مستقنا اولتی اوزره ، اثریا
 هایلاک سینی ، روحده کی مدیر قوتک
 ضعیفلامسی ، اداره اولونان قوتلرک یعنی
 آرزولره احتراملرک اوزرلرنده انضباط
 قانیسی ایده چک بر آمر قوتلر عرومه میدرد .
 آرزولره احتراملوی ضبط وربط لته
 آله حق بومدیرک قدرتی مفکوره ده تمام
 بر صورتده کورسوروز . نجهن واقعلرینک
 مفکوره، مز دورلرده آرقمسی ، مفکورلی
 دورلرده آزمالسی ده بر حقیقی مؤیدرد .
 دو قورده پارتانه ، نك او توز سنه ک
 تجربه لری کورندی که ه روح ضعیفلی =
 پسقامتنی ، آدمی ویربان خستلنک سینی
 روح سوپه تنک دوشو ک کپرد . باشقه تپیرله ،

روحده کی مدیر قوتک ضعیفلامه میدرد ،
 مدیر قوت ضعیفلامی ، اداره اولونان
 آرزولره ، احتراملر اداره سترکالیور . و نین
 بر چوق-یکر که نه عرضلری ، همزه لر ، و-وسلره
 نور قولر ، شهرلر و-آر هیجانلر حصوله
 کلیدور . خستلر ، مادتا رشفا سوق طیبسته
 تابع اولورق ، روحلرینک سوپه-نی
 دوشو-و ک کدن قورتلرک ایچیب
 بر واسطه آریودلر ، هه بری بر واسطه
 مای منبرلرک برنده بولیور . کیبسی ایچرتوده ،
 کیبسی آفیونده ، کیبسی قومارده ، چایمستاقده
 بولیور . دیک که ابتلال روح دوشو ک ککی
 کیده ره چک بر منیه احتیاجندن هه غیور ،
 بر منبرله وقتاً روح دوشو ک ککی ازله ایدور .
 فقط ، دیکر طرفدن باوجودی زهر لیور ،
 یا خودروسی غیر اخلاقی فنا فاره آیشید ریسور .
 حال به که روح دوشو ک ککی ازله ایدو چک ،
 روحک مدیر قوتلک سوپه-نی بو کسکه چک
 لک قوتلی منیه ، ه مفکوره ، در . مفکوره
 مای یا خود هه نوی هه چ بر ضروری اولمالی
 بکاه منبردر ، بو کوفه هه روح ضعیفلی هه نای
 ویربان و کیرک اوردو باده ، کیرک ملک شنده
 مقداری غایت چوق بر اونان-یکر خستلرک
 الک شافی صلاحی ، مفکوره اولدیغی تحقیق ایچش کپرد .
 یعنی آداملرک بر روحده هه نای

سکینت ، رکودیت ، دائمی برنیکینک ،
 وجدو اشراج کوردیور . ونک - بیفی .
 بعض روحیاجیلر بنهک قوتنده کوردیورلر .
 اولره کوره ، بحال صرف ولادی
 وعضویدر .

حاله بوکرجوق واقعلر کوستریورده
 ضعی انسان حیاتک بدوره ننده شدتلی
 بدینک بھرائلی کچرر ، دیگر دوره ننده
 ایسه سوک درجه نیکیین اولور . اثریا
 برکنج ، مثبت عملره تامسه باشلاخچه ،
 چوجوقاق تریه ننگ روحنه آشیلادبفی
 مفکوره لر ، رباضیاتک وطیبی عملرک
 خشین همده لیت قارشئ رساتقی محافظه
 ایده من . چوجوقاق مفکوره لرینک
 بساز سلیمسی ، کججک بھرائی و دینبان
 زدرونی جدال دوره ننگ بانلائنجی
 اولور . بھرائ طوتولان کنج .
 سنه ارجه بدینکک بوزون آجیقلرینی
 یاشار . ریپک ، امیدسزک ، افتادسزلی
 خسته فلرینا طوتولور ، کچملر او بویه یاز ،
 نهایت بوالمزدن قورنلق ایچین اتخاره
 نیله مجبور اولور . بوتون بوحالرک سببی
 چوجوقاقده آنان شومرز مفکوره ننگ
 سارصباتسی بیقله یدر . اگر برکنج ،
 زوردهن قوتنمالیکه سنه ارجه او فرائدندن

سوگرافلسنهک ، روحیانله ، اجناھیانک
 یاردیقلرله ، مفکوره لرک مثبت عاملره اتخلاف
 ایندیکنی آکلا به یلیر ، اوزمان آرتق
 مثبت عملرک مفکوره لر اوزرنده کی
 نخریکاررولی قالمز . مفکوره سنه شورلو ،
 فلسفلی و نظریه لی اولارق یکیدن قاورشان
 کنج . کججک بھرائک بوتون المزدن بدبزه
 قور زاور شیددی ، چوجوقاقده اولدبفی کی ،
 شومرز دکل بالکنس شورلور و محاکمکی بصورنده
 نیکیین ، امیدوار ، باعنی وسکیقل اولور .
 نیکیینکله بدینک ولادی وعضوی
 براتمداد نتیجہ سی اولسیدی برکامک ،
 بوتون عمری مدتجه یا یکین یا خود بدین
 اولسی لازم کلیدی . نیکیینکک مفکوره
 ایله برابر موجود یا خود مفقود اولسی
 کوستریورده نیکیینکک سببی مفکوره ایلمکدر ،
 مفکوره لی دورلرده اتخارلرک آزالمسی ،
 مفکوره سز دورلرده اتخارلرک جوفالاسی ده
 بو حکمک دوشروانی کوسریر .
 مفکوره ننگ شفا ویرمک قوفی یالکز
 روح و سبکیر خسته افارینه مخصوص دکادر .
 مفکوره ننگ عضوی خسته فلر اوزرنده ده
 خار قوی تأثیرلی واردر . شهور آلتک
 طالردنک ، نه خنز ، غایت و خیم عضوی
 زخسته کله مارتوشیدی ، چوجوقاقده طویل

خسته بن امیدي کس شدي فقط خسته
دو خاک و تونز قوتيه مفکوره به سار ابدی
مفکوره نك و ايتنك بارده به آز زمانده
خسته نقدن قورقونادی .

خلاصه ، مفکوره لی بر آدامک روسی
صلا بتل اولدینی کی ، وجودی ده رساتیل
اولور . مفکوره لی بر آدام وطنی ، طاقوی ،
منلیکی و وظیفه لرینی حقیقه ایا ایدر . انسانلر
آراسنده شرفلی و مسعود باشلر . مشارکدن
صوکر ، کور و لدی که ملتوزک بووک
اکتربنی مفکوره ایدر . بوتون ملتداشار ،
وطنک استقلالنی حیاللر دن همز کورده رک
و هربری کذبینه کورده بووک رتم لکینی کوزه
آلدیردق اجنبی حاکمیتله لرشی عصبان ایتدیلر .
ضیا کوله آلب

تورک دولتنک تکاملی

— ۹ —

یوزاریکی و آشاغیکی سمار

جهینک ایل و اولوس قسملرینه آریلمی ،
دینده ده بر انقلاب وجوده کتیردی . زرا ،
جهینده وجوده کان هر یکی زمره نك دینده ده
برتمالی بولونق لازمدی . شپه دی به قادر
کوردیکمزل ایلر صلح الاهارمی ، ایل الاهارمی
ایدیلر . مخصوصی الاهار کندی زمره لر نك

حایباری ، عمومی الاهارده هر مومونلر نك
معاظری ایدیلر . یکی انوزجده ایلده
مکالات ده و در مجازات ده و نظارته ایدر
عدالت و الاهارمی و جریده نظدی .

آلتابیلرده به پای اولکده به مکالات
الاهیدی ، اون آلتنجی قات کورده آلتونین
بر تختنده او طوروردی . به بابوچی و آدی
ویردان منککری واسطه بیله و اباری قید
ایتدیر بر . ای آداملری به آنتولری به
کوکک اوچنجی قاتنده بولونان به آتی به دینی
جته بوکسنیردی . بو اوچنجی قات کورده
هر تورلور او حیوانلرینی ، عیش آچلرینی
عمومی اولان به سوروه داغی به ایله برده
به سوت کولی به واردی . یکی دوغوجق
چو جوقلرک روحلری بو سوت کولدن
آلتیردی . پای اولکده به پایق به سار
ایدر ، اوده یاز جباردن برینی یکی روسی
سوت کولدن آلهرق دوغوجق چو جوغه
کوتورده ماهر ایدردی .

یعنی زمانده ، ارضک آلتنده بولونان
قاراکلق بر سادده باشقه مأموریتلر ، وظیفه لر
واردی . بو بر آلتی سمانکده سیه لر
کونشی وار . بو کونش سیه لره قورقونج
نورلر نثر ایدر . بو سادده سیه لر نخت
اوزدن ایلر او طور و عیش به اولکده خان و آلتی

بیا که بجز با شریک ندهد بر طونام صاج
 بر اقیار لیدی . یا بوجی ایشته بو صاج
 طونامندن طونامرق روسی دیشاری جیقلار
 و سرعته او چارنی سماک او چنجی قانده کی
 انزبالیك یانه کوتورور . بو او چنجی
 قات کونکه ، بوتون اسی تور کلرک رو جلیری
 بوی بوی ، ایل ایلک باشارلر . بکی کیدنارده
 کندنی ایلاری ایچته ، کندنی بو جلیری
 آراجه تار بثرلر . سوروه داغنده آوجیلق
 ایدرک . و سوت کولنده صدف سندالرله انکینه
 آچیلرک اکا جملر ایچنده یانارلر .
 ایشته کور یوروزکده بای او اکنه ه
 هم آقی کیکلرکدن مرکب اولان بایله کده
 همده تکافاک میلدیر . ارایک خان ، ده
 هم نظره کیکلرک ، همده مجازاتک تمثالدار .
 ذاتا حام ایک ، ظفر بی بای اولکن
 طرفندن و برایش بر مرفات اثری عد
 اولوندنی کی . قاره کیکلرک اسانی دارلیک خانی
 طرفندن حکم اییبلش بر مجازاتک اثری
 نان اولونوردی . حکوم تو طرک قارا ،
 صفتنی آلمی ده ارایک خان نشینی کوستر .
 زمسارک آقی وقاره سنقریه آریله بیه
 بو صفتیه تابع اولان یا کتر اهاز دکایدلر .
 دیو اهازده بویه بر صفتیه تابع اولیلر .
 ذی ازا ، پیانده هم موجودکده ایش . ایلکی

بیا که بجز بوی بر مبود وار . بومبود
 آتیا بیلرله کوره مجازات الیدر .
 اورخون کتبه سی بوا ه باغزیر ، آدنی
 و برر . اونغوز تور کلری قاره بر ، دیرلر .
 اورخون کتبه سی بای اولکنده (کونک
 ماکری) نامی و برر . بای اولکنک
 یا بوجیلری اولدنی کی ارایک خانکده
 کورموز ، اودکر ، یامان لوزوت ایچ
 اسمارنده بر چوق جنلی ، ریلری واردر .
 بکی انسانک دنیا کله جکنی خبر آتیجه
 ارایک خانده کورموز لردن ربی کوندرر .
 بوجوق دنیا کله ، یا بوجی صاخ
 طرفنده ، کورموز سول طرفنده دورور .
 یا بوجی شو ایلری ، کورموز کنه ایلری
 یازار . بوانسان ، همربنی بیدر بیده
 وقت ایستوبکی آده ، کورموز در حال
 روحنی یا قلابرق بر آتی سمانه اینر .
 اولدیه ، قلدیرخان ، آالی قایار قطراک
 دواو بر قازانه بروسی آتار ، شو ایلری
 لونی بو کسلیتمک ، کنه ایلری قطران ایچنده
 آلمی اینه چایشر ، روح ، کنه ایلری
 نسبتده بواتکنجه ایچنده قلدیدن سوکرا
 او چنجی قات کونک کی آنالریک شفاعتیه
 یا بوجی لونی خود کله ده مامور اولور .
 اسی تور کلرک خا جملرینی برایش اییبلر .

آندی . کوسون سلطان ، شهزاده
 بو حرکتی دفته سیر ایشدی . برده
 ناز نامه سی آلوده آغزین آتانی راضانک
 - بر شهزاده اولسه ییله کبا و نازله بر آقام
 اوله یه جنید حکم آندی . کندیمه ییله
 قاپوخلی بر کنجه رازر باشیایه مایه جنی
 آکلادی . همان آرابه جیسنم آرابدی
 کیری چورمه نی امر آندی . یانولدی
 و اوله ییله ده کندینه طاب بوتون آرابلری
 کیری چورمائی .

شهزاده بالکز کندی آداملیله الهی
 بوم بوش اولهرق مملکتیه دوندی . فقط
 اوغرا دینی بو حفارت اوله چوق آبی
 کلدی . بو دن باشقه . کرچیکدن کوکل
 ویردیکی کوزل نشانایسندن محروم اولقده
 فلانی آتشی بر قسره کن کیریوردی .
 شهزاده هم کندینه حفارت ایدن اوله فرود
 سلطاننده اوج آلق احضاییه همده کوکلنی رازر
 آلوب کونورن او کوزل وجوده قاوروشیق
 اشتیاقیه یانوب طونوشیوردی . نهایت
 کونلرده بر کون شهزاده قرانینی ویردی .
 ماصارده اولدینی بی ، باشنه بر اشکینه
 کچیره رک کندینی بر کل اوغلان قیاینه
 صوفدی بو شگاده ، سو کایسنک مملکتیه آندی .
 شهزاده ، کوسون سلطانک ، اوله ییله

بورلایلی ، بر برلی و اردی . بونلرله آقده
 نه قورایدیلر ، فقط ، ایل ایله اولوس
 آریلجه و چار ، یاغون ، سعوره
 ناهنده یکی بروح پیدا اولدی . بونک
 اوغورلو اولانلرینه هانی چاره ، اوغور سز
 اولانلرینه قله چاره ، پیلردی . بونکلر
 (ارواح لایه) و (ارواح نپینه) تغییر لری نیک
 افاده آندیکی ، منظره ولات اهر .

ضیا کولک آلب

خلق ماصالی :

نار نامه سی

یاخود

دوزمه کل اوغلان

و قیله بوک بر پادشاه واردی . بونک
 کوسون - سلطان آدی بر قیزی ولدی .
 بر قیزی باشقه بر پادشاهک ارغانه ایسته دیلر .
 بابایی قیزی ویردی . شهزاده مملکتیه
 کونورمک ایچین ، کوسون - سلطان آتقون
 آرابه نده یندیره رک آلابله یله چیقلادی .
 بر کون بولده کیدرکن شهزاده برده بر نار
 ناله سی کوردی . درحاک ، آتندن آتشی
 ایشورک نار نامه سی بر دز آلدی . آغزینیه

کلی بود امل بر باغچوان آرمده اولدینی
 بیابوردی . کل اوغلان قیایند اولورق
 سرایه کندی . قایچی باشیه باغچوانانده
 چوق هنلی اولدینی . سرایه بر باغچوانه
 احتیاج وارسه کندیبک بوایشی پک اعلا
 پاییه چکنی خبر ویدی . سرایه قایچی
 باشی کراسوز سلطان طرفند زانی بر باغچوان
 آرمده . مور ابدلشدی . در حال .

کل اوغلان کولسون سلطانک حضورینه
 کونوردی کولسون سلطان کولرک هرنگی .
 هرچشیدنی سوردی . کل اوغلان . کول
 بنشد برمهنی بیایره بکده . دیه سوردی .
 کل اوغلان . بیایره بدم . هیچ بویله بر
 سرایک باغچوانانی ایستبه بیایره بدم . دیدی
 ابرتمی صباح . کولسون سلطان
 اویقودنی او جانوبده باغچمنک باشند باشه
 پنیه نولره بزه ندبکنی کوردی . برکون
 اول . قیزیل طور اقدان باشق برشی کورولمهین
 سرای باغچمنی بوس صباح چنتک کول
 نارالارینه بکزیوردی . بر کجهده . بویله
 بر کول تارلافی وجوده کتیرک ناسیل
 چکن اولوردی . کولسون سلطان بوبوک
 بر صرافه دوشدی . همان مشاحی اوهوزینه
 آتورق باغچمنه ایندی . باغچمنک اوزاق
 پر ترشه بدین چوق حزنی بر شرقی سمنی

کلیوردی . اورابه باقلا شنبه . کل اوغلانک
 کندی قولوبه سنده تورکو سولمه مکده
 اولدینی کوردی :

آج کولم آج ا دبسم کولر آچبور
 صاج کولم صاج دبسم رنگار صاجبور
 لائن دکل هیچ بریسی کوزمه
 چونکه نیم یارم بندن قاجور .

کولسون سلطانک - کل اوغلان .

سلک سودیکه چوق ظالم بر قز اولمالی ا
 بر تقصیه دنیای کاستانه چورن سلک کی
 بر بحر بازه ناسله اولوبورده کولور بر میور ؟
 کل اوغلان -- آج . سلطانم الله عزی
 بر شفقت ماکی دیه یار اعنن . سز نیم ایچین الله
 یالور بر بگز . مطلقا اوده کولکی ویرر .

کولسون سلطان الیرینی کولک قالدیره رق
 کل اوغلان ایچین دما ایتدی . دما دوز سوکرا
 کل اوغلان دها سویملی . دها نازک
 کورمه باشلادی .

ایکینجی صباح . کولسون سلطان .
 اوبانجه ینه پنجره دن باندی . بو کوزده
 باغچه باشند باشه بیاض کولر ده نانیلمشدی .
 همان مشاحی اوهوزینه آتورق باغچمنه
 ایندی . ینه شرقی ساری کلبوردی .
 کل اوغلانک قولوبه سنده پاهلا شنبه شو تور کوی
 ایشپندی .

یازم بکا یاهپ جفا کوسترسین ،
 یاخود کرچک ، نام روبا کوسترسین . .
 کوزیاشله باغچه - نی صولایم
 نیم حزنم اوکا سفا کوسترسین
 بوکون کولسون سلطان ، کل اوغلانی
 داما یاقیشیق ، دها کوزل کورمه باشلادی .
 اوچبی صباح ، کولسون سلطان باغچه - نی
 ساری کولره بزه نمش آوردی .
 کل اوغلانک قولوبه نه درغر و کدجه ،
 شو تور کوی ایشیدی :

— نیچون آهیم ؟ ونه یازار ؟
 — باشکی طاراق ایچین بر طاراق لازم
 دکلی ؟ باتلم ، کیده جکمز یدر ، ونه
 بولایله جکمیسلک ؟

کولسون ظلم ، تیکینه رک طاراخی
 یردن آلدی . بوغچه نه قویدی . راز
 داما بورودیلر ، کل اوغلان یرده یامالی ،
 یرتیق بریشماله پارچمی کوردی . کولسون
 خانه ، ونی ده آل ، بوغچه که قوی له
 دیدی . کولسون خانم ، ونیچون آهیم ؟
 دبعی اوزرینه ، جامده بریشماله احتیاجک
 اولماه جقمی ؟ باتلم ، کیده جکمز یرده
 بونی ده بولایله جکمیسلک ؟ دیدی .
 رازداها ، رودکن سوکرا ، برده تکه ن
 کیرلی بر طاس کوردی ، کولسون خانه
 ونی ده آل ، دیدی ، کولسون خانمک

ای کولری سون ا - نده بر کولسک ،
 بکاتارشی کولکه بختمه کولسون ا
 خورما کیمدر یازم اوده سلطاندر
 دارمازسه ک آدمی اونکده کولسون ا
 بوکون کولسون سلطان ، باشق بریسی
 دکن ، کندینی سودیکنی آکلادی .
 کندی توکانی یوقلاخچ ، اوراده ده
 کل اوغلانه قارشی رعشق آتشی آله رنه تکه
 اولدینی کوردی . همان فرارینی وره رک
 کل اوغلانک یانه کبتدی ، بنده سی
 سوپورم . فقط ، بابام بی - سا ویرمز .
 بو مملکتدن بزیلجه ، قاچالم ، باشق ، دیارده حر ،
 سر بست بری برمنک اولورزه دیدی .
 کل اوغلان ، اوجه هر نه لازمه
 حاضر لاه شدی . همان اوکیچه ، بر این

نه و نچين آلهم ؟ ، سه ژالنه جوا با
 حامده بانکه سودو کک ايجين برطاس
 لازم باقم ، کيده جکوز يده بوني ده جوله
 سيله جکيسک ؟ ، ديدى . کولسون خانم ،
 يکيرلى طاس ده نيک يندرک آلدى .
 بوغچه سنک بر طرفنه صيقه شيردى .
 بوسورنه ، هرايگمى ده ييا اوله رق ،
 يوروه يوروه ، کل اوغلانک بابا يوردينه
 قاديلىر . کل اوغلان کولسون خانم ،
 سرايک ياقينده بر قوا بويه يرلشديردى .
 کنديبى ، شهزاده البسه کيه رک سرايه
 کيتدى . سياحنده اسکي عشقندن قورتو .
 لدينى ، شيمدى بوبوک و زيرک قزيله
 اوله ننگ ايستنه بکنى ، همان دوکون
 حاضر قارينه باشلانمه ني ييلديردى . سرايه
 دوکون حاضر قارينه باشلانيدى . شهزاده
 کونده بر دغه ، کل اوغلان قياقنده ساطانک
 قوا بويه سنه کلوردى . کل اوغلان برکون
 کولسونه ديدى که بوغچه ننگ شهزاده سى
 اوله نيور . سنده ديكيشجى قاديلىر آراحنده
 سرايه کيت . هم الکت امکنه قارشى راجرت
 آليرسک . همده بر پارچه ايکلى قوماش
 آشپرسهک دوغوره ننگ چوجوغه کوزل
 برالبسه ييارسک .
 کولسون ، بر ديكيشجى قادين صفتيه کل بوکون ياقينده کى حامه کيت ديدى .

سرايه کيردى . کل ننگ چوق چرگين
 بر قز اولدينى کوردى . بر زمان ، بوسرايه
 کلان اوله رق کنديبسنگ کله جکنى خاطر لادى .
 بر نازانه ننگ نه سورنا طالنى ديكيشديرديکى
 دوشوندى . فقط او ، شيمدبکى حالندن
 چوق موندى . چونکه ، فوجه ني جانان ،
 کولکلن سويوردى . بو آنده فوجه ننگ
 سوبادبجى - و زلر خاطر نه کلدى . هر نه
 قار ، - جيه ننگ ، اخلاقه ضدى ايسده
 نفسى زور لايه رق اوغوزلر اطاعت ايندى .
 بر پارچه ايکلى قوماش چارشافک آئنده
 صاقلا دى . شهزاده برکون اول باش قافيه
 يارين ايشجى قادي نرنده قوماش چاليمش دييارک
 بر نلامه بايله - ني اصر ايمشدى . بولامه بايله سى ،
 آرايلاز قوماش باجه سى کولسوز قادينک چارشافى
 آئنده بواوندى قادي نجيز بيگ تور او حقارت
 کوره را زورله جاني قوا بويه سنه آت ييلدى .
 فوجه سنه ايشى آکلاندى . فوجه سى
 بر کره بجر بکمز داوران سنسک . بر دها
 کيدرسهک دها او ستاقله شير بر سگ ،
 ديدى . کولسون ، مانيه نزمه اويغوسنه
 يانيرلمش کى ، فوجه ننگ هر ديكبکنى
 اختيار سز ياپوردى . عشق بوتوز اراده - ني
 الدن آئندى . ينه بر صياح ، کل اوغلان ،
 کولسون ، بر ديكيشجى قادين صفتيه کل بوکون ياقينده کى حامه کيت ديدى .

گولسون، طاسفی، طاراغی، طوهار، لاهردی، حمامه
 کیتدی . مکر اوگون سرایک بوتون
 خانلری ده حمامه اعشار . شهزاده برتپسینک
 ایچنه برپارچه آلتون ، برپارچه شکر ،
 برکول ، بردیکن ، برنار تانسی قویورق
 باش قانی الله حمامه کونوردی ، خانلردن
 هانکیمی بوتپسیده کی بیلهجه به جواب
 و برسه شهزاده اونی آله جقدر دیکر و فقیر
 اولسون زنگین اولسون ، طاقا هر خانم بوتیمی بی
 کوستر بکره دیدی . جاریله تپسی بی حمامه کی
 بوتون خانلره کوستردیلر . هیچ بریمی
 بیلهجه بی آغلا بهادی ، نهایت ، حمامه
 کل اوغلانک، قاریسی کولسون قادیندز باشقه
 کیمسه فاللارینی کوروجیه اوکاه کوستر که
 مجبور اولدیلر . چونکه ، شهزاده ، فقیر
 اولسون زنگین اولسون هر قادینه کوستریله بی
 امر اتمشیدی . تپسی بی ، کل اوغلانک
 قاریسنده کوستردیلر . قادیغچقز ، اختیار سنز
 شوسوزلری سوله دی :

آلتون بی عزیزدم
 شکر بی لذیذم
 سلطنت آقا جندم
 پیشمش تک فیازدم
 ناز باغنده کول ایکن
 اولدم برقا با دیکن

سلب برنار تانسی

کل اوغلان و اردم بن ..

جاریله اونوتماق ایچین . بوسوزلری
 باز دیلر . شهزاده به کوتوردیلر . شهزاده
 ه آله جنم قیز ایشته بودر ه دیدی . در حال
 جاریله کولسون خانمی ، کلین سلطان
 حاضر لانان فورایه کوتوردیلر . قادیغچقز
 قیریق طاراغیله طاسندن ، پیرتیق پشماندن
 برتور او وازچکمک ایسته میوردی . جاریله
 بوتلری آلتون آهرق بر طرفه آندیلر
 بلنه سلطانلره مخصوص بر پشمال واردیلر
 صاحبزینی قیلی دیشندن الماس طاراقار
 طارادیلر . باشته آلتون طاسلره
 دو کدیلر . کوزلجه یقادیندن سوکرا ایکن
 خاویلره واردق حمامدن چبقاردیلر
 کلین سلطان ایچین یایلان البسملری او
 کیدردیلر . او ایسته میور ، بن کل اوغلان
 قاریسی بی ، بی ، پاکش اولهرق باشقه
 بکنزه ندیکر ه دیوب دوریوردی . جاریله
 بو یوک بزناکت و حرمتله اونی آلتون
 آراهیه ییندردیلر ، سرایه کوتوردیلر
 دوشوش شهزاده تک اوداسنه چبقاردیلر
 او آغابور ، هایسته م ، ایسته م ، کل اوغلان
 باشقه کیمسینی ایسته م ه دیوردی .
 بو آنده شهزاده کلدی ، کولسون قادی

شهرزادہ ، سسندن برشی سوراجیم . نار
 تانہ - ندن دولای بی عفو ایده جکیمسک ؟
 شهرزادہ — خایر ، اصل عفو ایسته به جک
 نیم . چونکه سکاوقادار اذیتلری چکیردم .
 سنی بوقادار حقارتلره اوغرادم . بیلیم
 سلطانم ، بوجنایتلری عفو ایده جکیمسک ؟
 سلطان — احوالده ، بری برمنزه
 ثوده شه شز سایلم . کچمشی اونو تلم . بزم
 ایچین حیات ، اصل بندن سوکراماشلاسه حق .
 ناصیل شهرزادہ ، بندن سوکرا بری رمنی
 هپ سوه جکز دگلی ؟ هله ابلک چوجمنم
 دیابه کلیرسه بختیارلنمز ابکی قات اوله حق ،
 اووقت بکیدن فرقی کون فرقی کجه دوکون
 پاهجفز ، دگلی ؟

ضیا کوك آلب

اصولاره دأر :

تاریخده اصول

اوزسکزیجی عصرده اورولاده کرک
 وقه لرك انخابنده ، کرک نقل و حکایه سنده
 شفیده بویوک برحصه آریلدی . فقط ،
 آنجق اوله دو تویجی عصرده درک نیشی
 تاریخ ، کرچکدن خصوصی بر علم اوله ماده
 یله ، هیچ اولازسه کرچکدن علمی بر
 منبع ماهیتی آلدی . ه ، پشله ، تاریخک

اوکاده ه بن اولی برقادیم . کل اوغلانک
 قاریمی بزم . اونی سوپورم . کیم اولورسه
 اولسون باشقهنی ایستیم . دیدی . شهرزادہ
 دیدی که ه مادام که سن کل اوغلانک باشقهنی
 ایسته میورسک . ایسته بنده برکل اوغلان
 اوله جضمه درحال ، دیوارده کی برداغار چقدن
 اسکی براشکنبه چیقاردی . باشنه طلقیدی .
 کل اوغلانک بیرتیق خرقه سفیده چیقارده رق
 سیرته کچیردی . بوقیانقله کواسون خانک
 اوکنده دوردی .

قادنجفز . سوکلیمی اولان کل اوغلانی
 قارشیننده کورونجه شیمدی به قادار برکل اوغلان
 ظن ایتمدی کوجه سنک نارانه سفی پشه شهرزادہ
 اولدیغنی آکلادی . شهرزادہ ، ناصیل دیدی ،
 شیمدی آرتق بی ایسته به جکیمسک ؟

کواسون خانم — اوت ، شیمدی
 ایسترم ، چونکه سن شهرزادہ ابکن سنکله هیچ
 کوروشه به برک ، هیچ طایشما به رق اوله نه جکیم .
 کل اوغلانی ایسه کوردم ، فونوشدم . چهره سنک
 چرکینکننه باقی به رق سودم . اگر کل
 اوغلانک ، بودوزمه چرکینکی آلتیره
 کوزل بر شهرزادہ صافلی ایسه ، بندن
 دولای تا — سف ایده جکده دگلم . کوزل
 روح کوزله چهره ایله برابر اولورسه ،
 نهنم نهنم اوتنه دیگدر . شیمدی ،

مفکوره منی شود ورنه گوشتی یوردی :
 و حیاطک - طوطی پرده دکل ، بلکه
 درونی و درین عضو زنده نام ربوبت بهرالموت
 وجوده کنیزمک ، صالت حقیقه ، یابنجی
 اولان بونون ادبی ، اخلاقی ، حق
 وطنپرورانه اندیشه ملی تاریخه بیر اقبلیدی .
 شیئی تاریخی علمیاکی بلطاسه قولاندینی
 اصول سایه سنده درو خطا دز - ایتیق ایچین کندی
 کندی قوشاندینی تور او تور او تا مینات
 سایه سنده در . فقط ، او ، بو کونلرده ،
 چکشی ذریبتندکن - و کرا اونی ایضاح
 ایتمکله وانسانلک تکاملنه باعث اولان
 سپاری ، حتی قانلری کتسه چالشمه ،
 دها باقیه بر صورتده علمیا سکه در .
 او حالد ، مورخک تمقیب ایده جکی اصول
 اولا ماضیک بو تون ایزلرینی یا خود و شیقه لرینی
 آرایوب بونلرک منشأ لرینی ، مدلول لرینی
 و شمول لرینی ایچیدن ایجه به ذقیق ایتمکله ،
 نایب ، خاطر لاندینی و نه لری اکی حالنه
 اعاده ایدرک و ایضاح ابله یرک اونلرک
 ترکیبی یامیدن عبارتدر . بو تده یقنرک برنجی
 قسمی تکلیبدر . بوقیم ، شهادتک تحقیری ،
 تاریخی تنقید یا خود قیصه جه تنقید نامی آیر .
 ایکنجه بی ترکیبدر . بوقیم ده کیندکجه
 دها زباده و سبولوزی به باقلاشده در .

و شیقلرک ، منبعلرک تنقیدی دها چوقه
 زمان مورخک فعالیتلری آراسته اکنیش
 موقی اشغال ایده جکدر . فوسته لدوقولان
 دیورک : « فی الحقیقه ، تفصیلاتک اوزون
 اوزادی به و ایچیدن ایجه به ترصدی ، هر هانکی
 برطولدن کوروشه اولاشه سیامک ایچین برنجیک
 یولدر . برکونک بر ترتیب ایچین سنلرجه
 تحلیل لازمدر . او حالد ، مورخک
 قولاندینی و شیقلرک اکثریسی ، انسانلرک
 شهادت لرک صبارت اولدینفدن . ابتدا
 شهادتک نه دیک اولدینی و عمومی سورتده
 هانکی شرائط داخلنده اعاده لایق بو اولدینف
 ذقیق ایتلی ز .
 شهادت ، بر واقعدن معلوماتی اولان بر
 کیمسه تک او واقعنی تصدیق ایتمه بدر . بزم
 انسانلرک شهادته اولان اعادمن او قادار
 سابق ، او قادار طبیعیدرک - اقبو چیا ایل و فلری
 بونی چفته برسوق طبیعیدن اش - اتفاق
 ایتدردیلر : دوغرو سوزلک سوق
 طبیعی ، اینانچاق سوق طبیعی .
 بوابکی سوق طبیعیدن برنجی نه منفعت
 نهده احتراض بزی بولدن چورمدیکی
 زمانلرده ، بزه دانما دوهروب سوبله تیر .
 ایکنجه بی ، باشقلرک ده بزم کی حرکت
 ایتدیکنه بزی اینلدر . ایشک حقیقی
 شوندن عبارتدر : بز ، دوشوندلر مزعی

واژه اوله رق سوزله افاده ایدیورز ،
 ممکن اولوب اولمادیقی یعنی یاغفلک عهده لر بیله ،
 یا خود هلمک قانونلریله تنافض حالده
 بولونوب بولونمادیقی نظره آلیرز . اگر
 واقه لر ، ممکنسه ، ایکنجی مرحله اولاق اوزره
 بونلرک محتمل اولوب اولمادیقی تدقیق ایدرز ،
 ممکن عقلاً محال اولمایان حادثه لر در ، محتمل
 ایسه ، عادهً محال اولمایان حادثه لر در .
 وانملرک محتمل اونوب اولمادیقی آراق
 صوک درجه کوج و نازک بر مسئله در .
 نیجه حادثه لر واردرک غیر محتمل ، حتی
 غیر ممکن عدا اولوندیجی حالده ، صوکرلری ،
 شاییت اوله رق قبول ایدیلدی . صوک
 عصرده بیله ، نیت لیو هک بحث ابتدیی
 قان یاغفورلرینه ، سمدن دوشن طاخلره ،
 داغ باشلرنده تشری حیواناره مخصوص
 باغمارک موجودیتنه اینانق چوجونجه سنه
 وقیمتسز تاق اولونوردی .

حالبوکه بو واقه لر بونون تمایله علمی
 بر سورتده ایضاح اولوندی . بونن یوز
 سنه اول ، بر حکمتشناس قوزغرافک ،
 نه له فونک ممکن اولدیقی تصدیق ایتمه ییدی
 قارشیسنده هر کسی اهمادمسز کوره جکته شبهه
 برقدی . بخار ماکنه لری ، طیزه ، تلمسز
 تافراف ، غازه والکتریکله تنور رسیده

طبی اوله رق سوزله افاده ایدیورز ،
 وینه طبیعی اوله رق خیزلی وشورسز بر
 اسقرا واسطه بیله باشقهرلی حقنده نسیمزه
 قیاله حکم وریورز . او حالده ، شهادته
 ایتمه زنی ایضاح ایچین خصوصی بر سوق
 طبیعی قبول ایتمه زنی لزوم یوقدر . بونون
 اسقرا لک تمای تشکیل ایدن عهده ابله
 بوده کافی درجه ده ایضاح اولونه بایر .
 فقط ، اکثریا - وزله دوشونوش آراسنده
 ودوشونوشله حقیقت آراسنده ، و خود اولاق
 مطابقتسزای کورمکده ، چوق کج بکجه یز .
 کنایسنی ، دوشور - و بیله مک - وق ایدن تیره حقا
 انسان مفعمت یاغ خود احتراض سائغه بیله ،
 حقیقتی صافلا بیه بایر ، یا خود یالان - و بیله بایر .
 بو آدن اعتباراً باشقهرلینک سوزلرنده
 شبهه ایتمکده باشلار . بونن باشه ، بعضاً
 کندیسنک پاکش - و بیله دیکده فرقه
 واریر . اوزمان ، باشقهرلینکده کندیسی کبی
 یا بیلق احتمالی اولدینی خاطرینه کلیر .
 او حالده ، یا کاشله یالانک ایکیدی ده ممکن
 اولدیغندان ، باشقهرلینک تصدیق ابتدیی
 شبرلی نغبتسز قبول ایتمه مک و کرک بزه
 باشقهرلی طرفدن تصدیق اولونار وانملری .
 کرک تصدیق کندیسنی نایفید قاعده لرینه
 تابع طوعنی لازمدر .

طبعده ، حكدہ كوئش شعاعرينك بشري
 آلتار حكمنه كچمسي بر طاقم انساني
 معجزه لردركه ممكنات ساحه منك اكثر يا
 ظن او اولديغدن چوق كئيش اولديغنى
 كوسترير . او حالده ، ساده جا غير محتمل
 اولان يهنى عاده محال بولونان بوتون
 وقه لرى سيستماتيك بر سورنده ماويلن
 رد ايتك غير عامى بر حر كندر .
 يكي واقمئلر و يكي شهادتلر بزي تشوير
 اينجه يه قاندار ، بونلر حقننده كي حكاملر مزي
 تملبق ايتممن داها موافق در .

ضيا كوله آلب

شمر :

قاراجه داغ

قاراجه داغ هر قيش خرم ،
 بياض توركه بورونوردى . .
 بوكسكده يدي كتبخانم ،
 نخره مدن تورونوردى . .
 ابلك بهارده قار آزالير ،
 بشريردى يماجلرى . .
 لايين ينه بياض قالير ،
 ايدى بهض قير اچلرى . .
 ياز كلنجه قانلزدى قار ،
 فيشقرردى بلك پكارى . .

شمر ك صوبى اوردن چبقار ،
 اوردن ايسرغرب روزكارى . .
 قيشين ديردم قار آلتنده ،
 بر اسرارلى جهان ياتار ، .
 بر بيزلى تول وار آلتنده :
 هر كون كوئش اوكا باتار . .
 آفشام بايار دوناغار :
 بو پرينك عاشقلىرى . .
 صندانه چيچك دولار ،
 يالديزلانير هر كندارى . .
 جوجوقاقده نخره مك ،
 افقلىرى بوداغلردى . .
 عاشقيدم بن نخره مك ،
 ايچنده بيك حس چاغلاردى . .
 بابام بكا بايدير مشدى
 بو استغراق بووانى . .
 كوكلم بورده قابدير مشدى ،
 بوتون شمره خوليانى . .
 بابام بر كون ديدى دالفين ،
 هپ او قورسك بر ازده باق ا
 قارشيكده كي قارلى داغك
 شمرلى داها صبحاق . .
 او كجه هر ياز اجداد من ،
 كوچ ابدردى بو بايلايه . .

بازبادر بيك آدمز

- بر بورده ، ياخود چابه . .
- قاتقلى صوبى ، قاتقلىلرك ،
- هر ياز سورو اوتلاغىدى ،
- قوپون كوزى ، يىلكه يازين
- آقى قوپونلو دوراغىدى . .
- قمرسى ، . . حوض ، . . طيفطيله
- بر بوبك بووايىدى . .
- كاكك ، . . مادل ، . . لوبن ، . . چىرىلن
- بر سويك اوباسيىدى . .
- سود پكار ده هركون اركن
- بياض قىزلر يىقايىردى . .
- مناره ده بر سو ايچن
- پير كندىنى كنج صانيردى . .
- اوزمانلر دياربكر .
- بزه يالكز بر قيشلاندى . .
- بوشايردى يازين شهر !
- هر كس داغه چيقه جقدى . .
- صاف هوالى بويايلاده
- خسته لقلر ياشامازدى . .
- كلسه بيله قايىسنة
- اشيكندن آشامازدى . .
- اوزمانلر دياربكر
- كوربوزلرك اولكە شيدى . .
- يىنمزدى سېتمه نەوز ؟
- دوپولان ھې ذوق شېبىلى . .

• قاراجوق ، [۱] دن كئيرمشدى
 اوغوزلر بو كوزل آدمى . .
 دياربكر اونىمىز شيدى .
 بوند قىرىق صاغ قاندى . .

[۱] • قارا جوق ، • قاراب ، • شېرى
 جوارنده بر داغدر . آريستوتدن سو كرا
 فلسفه ده ايكنجى معلم طائيلان • قارابى •
 بوشرده بر تارخانك طور ويىدى .
 ساجوق وعمانلى توركلريك ده لرى
 اولان اوغوزلر قيشين قاراب شېرنده
 او طورور ، يازين • قاراجوق • داغنه
 چيقارلردى . دياربكرده ، بيرمچكده ،
 آتقردەكى قاراجو داغلا ، آتلىرى براىكى
 بايلان آمشلردر . اوغوزلر ، وسالده ده
 بر داغه • قاره جوق • آدى بوشلردر .

ضيا كوك آلب

علنى تشكر

درنگزك فخرى ديا-تنى اطفا قول
 بو بورهق صورتيله كنجايى حبانة نخيانه لرينه
 آلان جېمە قوماندان عالمى قىرىق دولتو
 جواد پاشا حضرتلرينه عموم كنجلر نامته
 بى بايان تشكر اتىمى عرض ايلرز .

كنجلك درنگى اعضائى فعاله نى نامته

رئيس

ادىپ قېشى